

Setkání rodáků a přátel obce Nítovice

Vážení rodáci, přátelé a příznivci obce Nítovice,

srdečně vás vítáme na dnešním setkání a doufáme, že u nás, v kruhu bývalých sousedů, přátel či spolužáků, strávíte příjemné chvíle. Věříme, že si rádi zavzpomínáte na časy dávné i nedávné, a že vás potěší i prohlídka naší obce v její nejnovější podobě.

Příprava setkání byla náročná, a proto bychom touto cestou rádi poděkovali všem občanům Nítovic, kteří nám pomáhali a především Městskému úřadu Kardašova Řečice, který zajistil jeho financování. Dále děkujeme panu kanovníkovi, Mons. Václavu Kulhánkovi, který je tak laskav a zastoupí pana faráře Ing. Mgr. Jana Špačka, jenž se nemůže setkání rodáků zúčastnit. Dík patří rovněž firmě AGRO-B spol. s r.o., jmenovitě panu Ing. J. Markovi, který nám přispěl sponzorským darem.

Osadní výbor i všichni občané Nítovic přejí všem hezké zážitky z dnešního dne.

za osadní výbor Nítovic
Marcela Broučková

Setkání rodáků a přátel Nítovic sobota 30. srpna 2014

Program:

11:00 – 12:00	Příjezd a evidence rodáků
12:00 – 13:00	Přivítání, oběd
14:00	Požehnání v kapličce (vzpomínka na zemřelé)
15:00	Prohlídka obce, výstava fotografií a kroniky, volná zábava – k poslechu i tanci hraje kapela Ing. K. Macha

!! Madona z Nítovic na titulní straně, pocházející z roku 1654, je nejstarší dochovanou památkou obce.

Nítovice žijí

Hledání vlastní identity, kořenů a místa, odkud pocházíme my a naši předkové, se v poslední době dostalo do popředí zájmu lidí jak z daleké ciziny, kteří nás jezdí navštěvovat a hledat své předky a místa s nimi spojená, tak těch místních, kteří žijí v dosahu svého rodiště a občas tam i zavítají.

Vědomí, že jsme součástí velkého celku, jakým se stává Evropa, nám nemůže nahradit vztah k místu našeho rodiště, k sousedům, kamarádům a spolužákům, se kterými jsme prožili své mládí, první lásky a zklamání, úspěchy i nezdary. Rovněž půda, o které víme, že se na ní plahočili generace našich předků, má pro nás zcela jinou hodnotu, než sebelepší parcela kdekoli jinde. Je proto přirozené, že se všichni rádi vracíme do míst, kde jsme se narodili a tomuto cíli má sloužit i dnešní setkání rodáků v Nítovicích.

Nítovické návesní rybníčky po revitalizaci

Nítovice prošly za poslední léta velkou proměnou a rozvojem, který změnil jejich tvář. Nové asfaltové komunikace v obci i okolí, nový vodovod, oprava kapličky a sakrálních prvků, až po celkovou rekonstrukci klubovny a jejího vybavení. Samostatnou kapitolou pak jsou návesní rybníky, které se po rekonstrukci spojené s posílením přívodu vody vrátily k životu a staly se opět dominantou a chloubou obce.

Změnilo se i složení obyvatel obce a odcházející generace byla z části nahrazena příchozími odjinud, kteří zde v mnoha případech našli svůj nový domov a stali se posilou a impulsem pro rozvoj společenského a kulturního dění v obci, zejména v posledních letech.

Příprava tohoto setkání si vyžádala plno práce a všem, kteří se na ní podíleli, bych chtěl tímto vyslovit velké poděkování. Hostům a návštěvníkům pak přeji příjemné prožití tohoto svátečního dne, pěkné počasí i dobrou zábavu uprostřed přátel, sousedů a kamarádů v obci, kterou máme všichni tak rádi – v Nítovicích.

MVDr. Petr Nekut, starosta města

Nové společenské centrum v Nítovicích

Jsme také součástí města

V období, kdy si mnohé obce zřizovaly vlastní obecní úřady, se občané Nítovic rozhodli zůstat místní částí Kardašovy Řečice. Rozhodnutí to bylo jistě správné, jak ukázal pozdější vývoj obce. Připomínám jen ty velké akce, zajišťované městským úřadem, které by obec sama nikdy nemohla uskutečnit:

- nové veřejné osvětlení, rozšířené i do okrajových částí obce
- rekonstrukce místního rozhlasu s dálkovým přenosem hlášení městského rozhlasu
- internetové připojení do veřejně přístupné místnosti

- rekonstrukce kulturního střediska včetně vybavení, spolufinancovaná z fondu EU pro rozvoj venkova
- revitalizace obecních rybníčků
- připojení na městský vodovodní řad s rozvodem vody po celé obci a přípojkami každému, kdo o to požádal
- nové asfaltové cesty po celé obci
- celoroční údržba všech veřejných ploch a cest
- oprava kapličky a křížů při vjezdech do obce

Součástí výhledového rozvojového plánu města je též čistička odpadních vod v Nítovicích, na kterou musí navázat rekonstrukce stávající obecní kanalizace.

Město podporuje i různé akce, které pořádá osadní výbor, Sbor dobrovolných hasičů a mnoho dalších akcí.

Ano, cítíme se být součástí města a chceme proto poděkovat zastupitelstvu a především našemu starostovi MVDr. Petru Nekutovi, chceme vyzdvihnout jeho zájem a osobní kontrolu všech akcí, jež se realizují. A byli bychom rádi, kdyby i v dalším volebním období zůstal naším starostou v čele nového zastupitelstva.

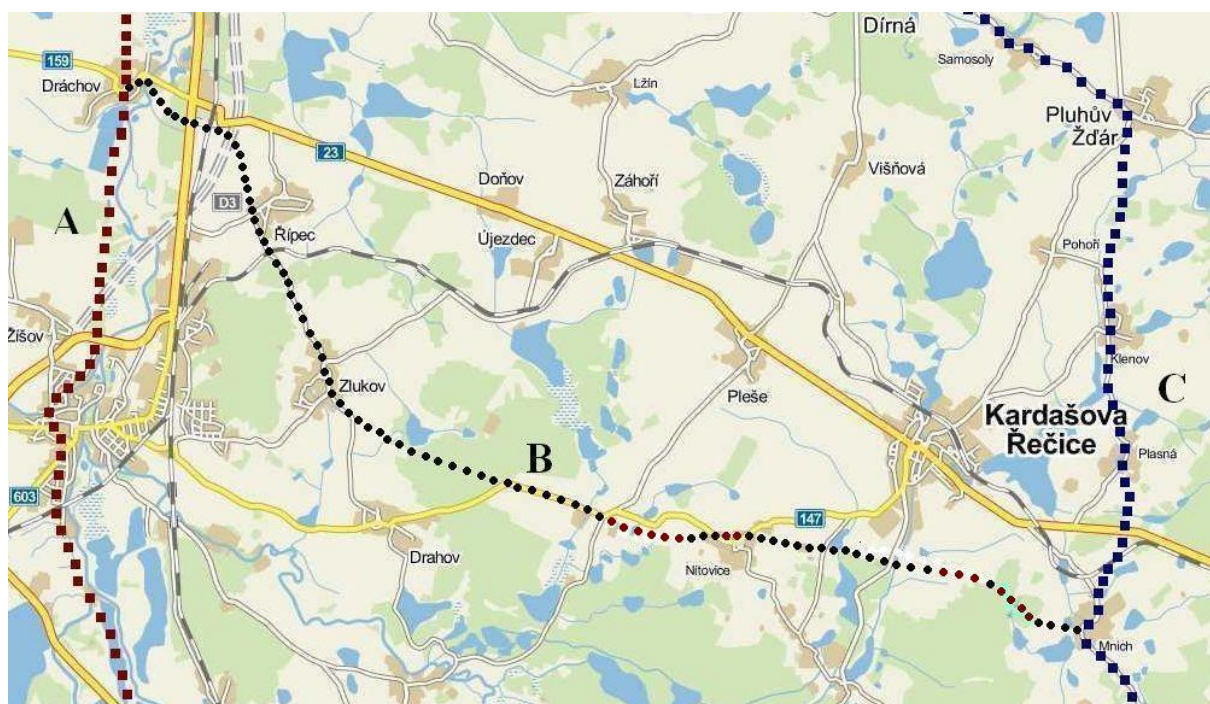
Stanislav Červenka

Rybník Frajmarek u Nítovic

Nahlédnutí do historie Nítovic

Mnohá díla, která člověk ve své dlouhé historii vytvořil, překonala staletí a můžeme je obdivovat dodnes. K těm méně nápadným a možná poněkud podceňovaným dílům patří nepochybně cesty, které byly vlastně jedním z civilizačních prvků, umožňujících nejen obchodní aktivity, ale vlastně jakýkoli kontakt mezi lidskými sídly.

Původní jednoduché stezky se časem proměnily ve zpevněné cesty, po kterých mohly jezdit i povozy. Při těchto cestách bývala v určitých odstupech strážní stanoviště se stálou posádkou, jež zajišťovala bezpečnost cestujících a starala se o schůdnost a sjízdnost cest. Kolem strážek se usazovali řemeslníci, obchodníci a zemědělci, kteří poskytovali potřebné služby posádce i pocestným. Postupně z nich vznikaly vesnice a na důležitých křižovatkách obchodních cest byla zakládána města.

Cesta, kterou Jaromír Hrubý ve svém místopisném díle „Řečice Kardašová a bývalé panství řečické“ nazývá cestou královskou, na mapce označenou jako (B), spojovala dvě severojižní trasy z centra Čech do Rakous, tzv. cestu vitorazskou (A) a rakouskou (C). Královská cesta se od té vitorazské oddělila pravděpodobně pod Dráchovem u brodu přes Lužnici, odkud vitorazská pokračovala k jihu a královská směřovala na jihovýchod přes Řípec, Zlukov, Vřesnou a Nítovice, odtud vedla do údolí k potoku Řečici, který překonávala brodem někde pod židovským hřbitovem a dál pak stoupala k lesu v Babkách. V pozdějších dobách, kdy byl nedaleko odtud založen řečický hrad, byla mokřina mezi

hradem a dnešní cikarskou silnicí přehrazena a vznikl zde dnes již neexistující rybník, nazývaný Zrádná bába. Po něm se dodnes cestě od potoka do Babek říká Zrádná cesta. Dál pokračovala lesem kolem Hofmannových rybníčků a od lesa pak klesala úvozem k Mnichu, kde se napojila na rakouskou cestu (C). Za Mnichem v lese Kornici vznikla po čase odbočka na Jindřichův Hradec (přes sv. Barboru a Děbolín), která je vlastně prodloužením královské cesty, jež dnes prakticky kopíruje červeně značená turistická stezka.

Při této královské cestě vznikla kdysi snad na přelomu 12. a 13. století ves Nítovice, jejímž zakladatelem byl Nět, staročesky psaný Niet, jehož rod se zde udržel až do 15. století, a od něhož se také odvozuje jméno obce. Z roku 1415 je znám vladyka Erazim z Nítovic, jehož pečeť je připojena k dochovanému stížnému listu českých a moravských stavů ke kostnickému koncilu, jenž soudil Mistra Jana Husa. Část Nítovic sice zůstala v držení vladyckého rodu, ale určitá část připadla již ve 13. století pánům z Ústí.

Nítovická náves v 50. letech 20. století

Od nich se dostala do majetku krumlovského purkrabího Jindřicha z Radostic, jenž své platy z Nítovic a Pleší prodal v roce 1394 paní Kačeně z Drahova. Po ní vlastnili tyto platy Buzek z Drahova, Vilém z Želče, jeho vdova Jarka z Hrádku s dcerami Johankou a Anéškou ze Stráže a nakonec Fridrich z Donína, jenž prodal platy v roce 1490

Jindřichovi IV. z Hradce, který současně vykoupil i nítovické lesy od pánů z Ústí. Nejstarší známá jména nítovických sedláků na konci 15. století, jsou: Janek, Rejsek, Tomáš Bušek, Baroch, Dnojše, Jakeš, Šimek a Hrdoň.

Jindřichův syn Adam I. z Hradce prodal v roce 1528 několik usedlostí za 500 kop grošů Václavu Špulířovi z Jiter, s podmínkou jejich navrácení, jakmile on nebo jeho potomci budou schopni je vyplatit. Dočasně prodaní sedláci byli: Vávra, Duchek, Jílek, Jan z lesa, Jan Holkovec, Kříž, Mikuláš, Martin a Vajdovec.

Nejpozději v roce 1551 už patřili tito poddaní opět k hradeckému panství, neboť je známo, že Adamův syn Jáchym prodal v tomto roce platy z jejich usedlostí své tetě Anně z Rožmberka na podporu nově zřízeného hradeckého špitálu pro zchudlé ženy, který býval v domě vedle klášteríčku.

V následujícím století pak byly tyto platy převedeny na hradecký jezuitský seminář. Na počátku 17. století vymřel rod pánů z Hradce po meči a jejich majetek přešel sňatkem na rod Slavatů. V roce 1691 zemřel poslední mužský člen tohoto rodu a opět sňatkem přechází dědictví na Černíny z Chudenic. Zároveň je z hradeckého dominia vyčleněno samostatné řečické panství pro Marii Markétu hraběnkou Götzovou. Nítovice se staly jeho součástí. Patřil k nim též mlýn u Nežárky, řečený metelský, hájovna (dříve bašta) u rybníka Drápalu, dvě samoty, Lexova a Neprašova a lesy na jižních svazích až k řece Nežárce. Syn hraběnky, Jan Karel Josef Götz, uplatňoval na svém panství moderní způsoby hospodaření. Zakládal poplužní dvory (pouze s polním hospodářstvím) a pro tento účel vykoupil v roce 1704 mlýn od svého poddaného Rudolfa Meteale a dvě zdejší samoty, usedlosti Lexovu a Neprašovu i s pozemky, založil zde poplužní dvůr a mlýn potom pronajímal.

(Fotografie na této straně připomínají žně v Nítovicích v letech 1942 a 1944.)

V roce 1722 jsou v Nítovicích zapsáni sedláci: Jakub Sláma, Vávra Janata, Bárta Hroník, Václav Vlach, Jakub Nohava, Ondřej Marek, Vít Kostroun, František Maryška, Matěj Havlíček a chalupníci Tomáš Lorenc a Pavel Baštář u rybníka Drápalu. V roce 1835 bylo v Nítovicích 205 obyvatel, v roce 1862 je evidováno 44 popisných čísel a 306 obyvatel, v roce 1890 je popisných čísel 42 a trvale žijících 282. Počet obyvatel dále klesal, v roce 1968 zde žilo 120 osob, v roce 1983 bylo stálých obyvatel 96, dnes žijí v Nítovicích trvale jen 84 osoby. Přibyli však chalupáři se svými rodinami, kteří zakoupené objekty podle svých možností zvelebují a se starousedlíky udržují přátelské vztahy.

V Pamětní knize obce Nítovice, založené v roce 1956, jejímž dlouholetým kronikářem byl Josef Salaba, najdeme historii jednotlivých nítovických rodin na čp. 1 – čp. 58 zhruba od poloviny 19. století do poloviny 20. století. Na selských usedlostech žili ke konci 19. století tito hospodáři se svými rodinami:

Havlíček	čp.1
Žák František	2
Kostroun František	3
Boček Matěj	4
Novotný František	5
Nohava Vojtěch	6
Vlach (Maryška)	7
Štícha Jan	10
Molík J.	12
Šíma František	14
Kostroun Bartoloměj	16

Některé selské rody se zde drží nejméně tři století, jak lze porovnat se stavem z roku 1722. Největší výměra půdy přes 20 ha byla při statku Nohavů s čp. 6. Sedláci si vždy o Vánocích najímali čeled' za smluvenou mzdu, což bývalo koncem 19. století 100 zl. na rok a k tomu naturálie nebo oblek.

Výpomoc poskytovali také chalupníci, kteří byli odkázáni na přivýdělek. Vydělávali si například prací v lese a stahováním dlouhého dřeva k řece. Drobní zemědělci se též nechávali najímat na sečení trávy na lesních lukách, u metelského mlynáře nebo u řečického velkostatku. Všichni žili skromně a šetřili, kde se dalo, protože v každé chalupě bývala kopa dětí. Ani velcí sedláci to neměli jednoduché. Syn, který zdědil statek, měl za povinnost vyplatit dědické podíly sourozencům, postarat se o staré rodiče a ušetřit peníze na věna dcerám nebo dalším synům na studia či jiné „vejbyty“, jak se těmto platbám říkalo.

Divadelní spolek v Nítovicích, asi 30. léta 20. století

Automobil Praga na nítovické návsi

Nítovičtí, kteří patří do farnosti řečické, si v roce 1863 postavili vlastní kapli, zasvěcenou Panně Marii, kde se konaly některé pobožnosti ba i sňatky. Lidovými zpěváky, kteří vodili procesí a předzpěvovali při pobožnosti, byli Matěj Nohava, František Kostroun, Jan Kodým, Jakub Červenka a Marie Maryšková. V nedávné době byla kaplička opravena a spolu s osadní klubovnou je centrem společenských setkání i poutem ke zdejším tradicím. Nítovičtí, jako většina obyvatel českých zemí, byli věřící církve římskokatolické, což dávalo jejich životům pevný řád. Každý rok měl svůj pevně stanovený rytmus počínaje Novým rokem, svátkem Tří králů, přes masopust a postní období k Velikonocům, pokračoval svátkem Božího těla, účastí na pouti či posvícení, po žních dožínkami, pak vzpomínkou na zemřelé o svátku Dušiček, adventním obdobím a končil Vánocemi. Církevní svátky doprovázely tradice a zvyklosti, z nichž mnohé se dodržují dodnes, vzpomeňme jen třeba masopust, velikonoční pomlázku, či koledu.

Kaple Panny Marie v Nítovicích, postavená v roce 1863

Bývaly i jiné zvyky, související s denním životem, jako třeba „sýpka“. Každý hospodář daroval (odsýpal ze svého) určité množství obilí kováři, sluhovi a ponocnému, kteří za to měli povinnost uspořádat pro dárce hostinu. V době honů dostávali sedláci od vrchnosti smluvenou částku a 1hl piva, o který se dělili s ostatními v poměru výměry pozemků. Něco se přikoupilo a po honitbě byla celovečerní zábava.

Podle vzpomínek nítovických pamětníků jsou v kronice zaznamenány dva velké požáry. Jeden v roce 1888 vznikl u Molíků na čp.12, kdy se za silného větru oheň rychle šířil, takže shořela celá živnost Molíkova, Štíchova stodola, kolna a prasečí chlívek, Hroníkova chalupa, Vlachova usedlost a Nohavova stodola. V roce 1913, na 1. května, začalo hořet ve stodole u Hesů a tehdy shořela Hesova chalupa, Salabova chalupa i s dobyt看em a zásobami, Lepičova stodola, a dále chalupy Maryškova, Kostrounova, Kodýmova a Smítkova.

Události první světové války, která začala právě před sto lety, dopadly také na malou obec Nítovice. Hned po vyhlášení mobilizace z 26. července 1914, museli všichni muži, schopní vojenské služby, narukovat. Někteří se dostali na ruskou frontu, jiní do Srbska. Doma zůstali jen starší muži, ženy a děti, kteří se snažili zvládnout veškerou potřebnou práci. Těžké životní podmínky jim ještě zhoršovaly rekviziční zátahy, při nichž byl odváděn dobytek na porážku a odebíráno obilí i potraviny, vše pro zásobování armády. Na vlastní živobytí toho zůstávalo velmi málo.

Když po čtyřech válečných letech došlo 28. října 1918 k vyhlášení samostatné Československé republiky, zbývalo ještě několik dní do kapitulace Německa, podepsané až 11. listopadu 1918 v salonním železničním vagónu francouzského maršála Ferdinanda Foché, na trati nedaleko Compiégne. Toho dne v 11 hodin dopoledne se zastavily boje na všech frontách. Vojáci se konečně mohli vrátet do svých domovů, ale mnohé z těch, co narukovali, čekali doma marně.

V Nítovicích vzpomínají na padlé vojíny Jakuba Maryšku z č.31, Františka Smítka z č. 46, Josefa Kodýma z č. 47 a Josefa Kostrouna z č. 3. Po návratu posledních legionářů a válečných zajatců uspořádali na jejich počest Nítovičtí slavnost, při níž zasadili u kapličky lípu svobody a Wilsonův jasan. Během slavnosti byla uspořádána sbírka pro Červený kříž, vybraná částka činila 400,- Kč.

Poválečná léta byla obdobím konsolidace a rozvoje hospodářství. V zemědělství se to projevilo jednak návratem mužů z války, a také tím, že se začala používat umělá hnojiva. Mnohým zemědělcům pomohla pozemková reforma. V roce 1919 byl vydán tzv. záborový zákon, podle něhož byla šlechtě odebrána půda nad určitou výměru. Následně v lednu 1920 vešel v platnost přídělový zákon, určující pravidla pro přidělování půdy malozemědělcům.

Náhradový zákon z téhož roku stanovil podmínky úhrady šlechtě za vyvlastněnou půdu, kdy si cenu určoval stát. Sdružení žadatelů o přiděl půdy, spjaté s agrární stranou, zvané Domovina, vyjednávalo se státem za drobné zemědělce, domkáře a bezzemky. V Nítovicích byla provedena parcelace šlechtické půdy z velikostatků Cikar a Vřesná v roce 1924. Na její zakončení pak uspořádalo sdružení Domovina 22. června 1924 slavnost, při níž byl na rozhraní nítovického a drahovského katastru zasažen pamětní kámen s nápisem: „Česká půdo, vyrvána lidu tyranu, vrácena svobodou Československa – buď věčně naše“.

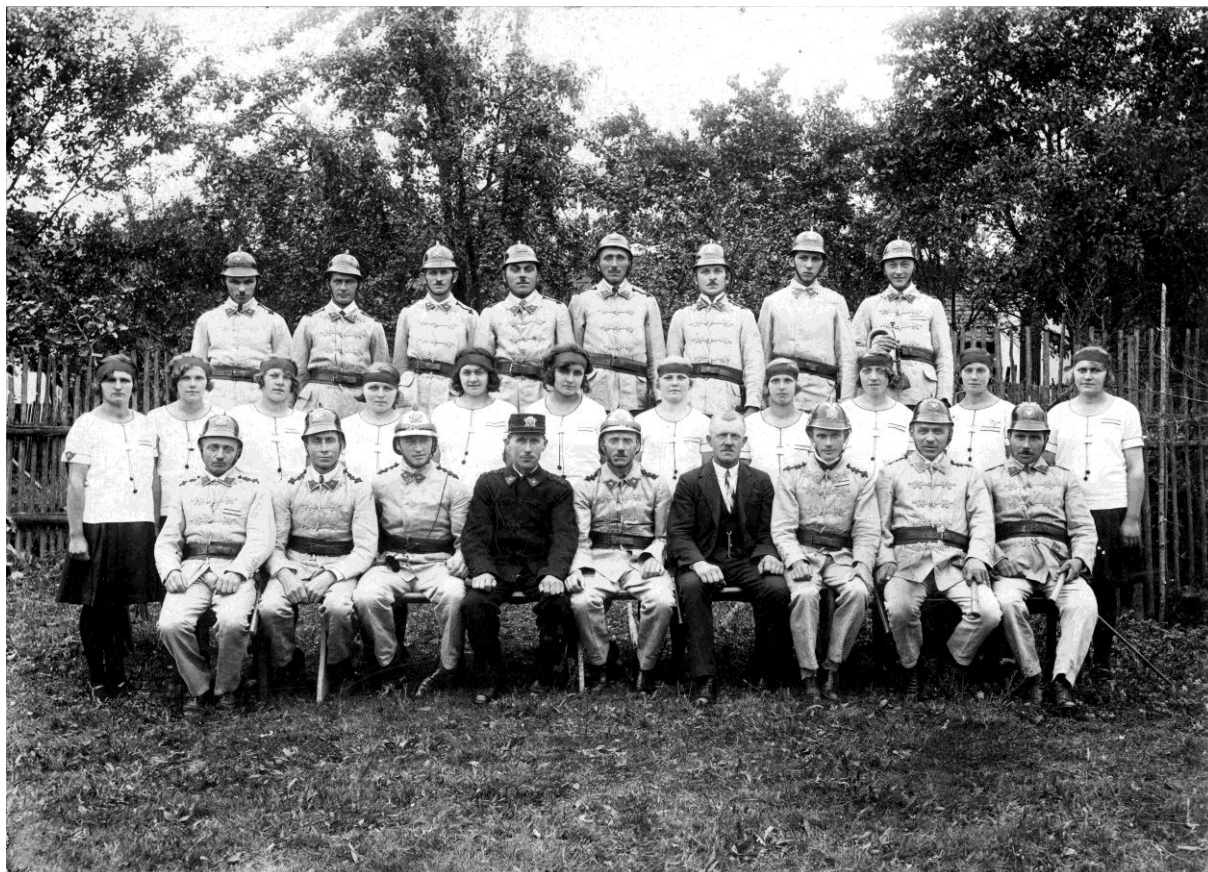
Nápis byl v době druhé světové války upraven. Střední část textu musela být vypuštěna, a tak bylo písmo vytesané v kameni odbroušeno. Zůstal znak republiky s textem „Česká půdo (pod tím prázdný obdélník), buď věčně naše“.

Vedle agrární strany měla ve 20. letech minulého století v Nítovicích svůj vliv také strana sociálnědemokratická, pod jejímiž křídly zde vznikla odborová organizace zemědělských a lesních dělníků, jimž se pak dařilo výhodněji sjednávat kolektivní smlouvy, mzdy a naturální odměny. Lesní dělníky zastupoval deset let Josef Salaba z č.17.

Sociální péči na venkově představovaly dříve tzv. pastoušky. V Nítovicích byla zřízena v roce 1902 a poskytovala společné ubytování chudým a přestárlým osobám bez rodinného zázemí, které zde měly tzv. domovské právo. Jejich obživu zajišťovala obec, každý hospodář měl povinnost podle svých možností poskytovat těmto lidem stravu.

Ve 20. letech došlo i na úpravu obce. Před každým selským stavením bývala jáma, tzv. koutenka, kam stékala močůvka a dešťová voda. Údajně byly koutenky zřizovány ke konci 18. století z nařízení císaře Josefa II. jako požární nádrže. Jejich odstranění jistě přispělo k lepšímu vzhledu vsi. Rovněž byla upravena náves, kde si hospodáři dříve předpěstovávali sadbu řepy a zelí, kterou pak sázeli na svá pole. Hlavatiště, jak se políčku říkalo, bylo zrušeno a prostor byl zatravněn a osázen stromy. Obecní zastupitelstvo v té době také přistoupilo

k vybudování kanalizace v celé obci. Po přidělení nové půdy vznikla některým hospodářům potřeba větších skladovacích prostor pro sklizeň, a tak se budovaly nové stodoly a s nimi někde i obytná stavení. U Metele byla postavena nová hájovna.

Sbor dobrovolných hasičů v Nítovcích v srpnu 1931

1. řada: Karel Marek č. 50, František Nohava č. 13, Vojtěch Nohava č. 6, František Dvořák č. 38, František Němec č. 31, Jan Žák č. 16, Vojtěch Štícha č. 10, Josef Salaba č. 17, Stanislav Červenka č. 27
2. řada: Marie Marková č. 42, Božena Štíchová č. 10, Božena Žáková č. 16, Marie Salabová č. 17, Marie Smítková č. 44, Františka Hejdová č. 35, A. Žáková č. 2, Marie Šímová č. 14, Marie Lepičová č. 1, Anna Červenková č. 27, Magdalena Jelínková č. 12
3. řada: František Novotný č. 15, Václav Lepič č. 19, Karel Průcha č. 51, Jan Vlach č. 49, Vojtěch Smítka č. 46, Václav Štěpka č. 9, František Čech č. 40, Karel Nohava č. 6

Sbor dobrovolných hasičů působí v Nítovcích již od roku 1922. Obec postavila hasičskou zbrojnici a po dvou letech hasičům také zakoupila novou ruční stříkačku. Jako v jiných obcích byli i zde hasiči vedle své záslužné činnosti iniciátory a organizátory zábav a plesů. Zúčastňovali se úspěšně i hasičských soutěží. Hromadná fotografie, pořízená v srpnu 1931 při oslavě 10. výročí založení hasičského sboru,

je pozoruhodná i značným počtem žen, které tvořily víc než polovinu sboru.

Od roku 1921 mají Nítovice obecní knihovnu. Její základ v době založení byl chudý, pouze 26 knih, ale časem měla knihovna 602 výtisky a získala i vlastní místnost v nově vybudovaném obecním úřadě.

V roce 1922 vznikl Divadelní kroužek, který svými hrami a silvestrovskými zábavami bavil nítovické občany. Za druhé světové války v roce 1943 byl vládním nařízením Ministerstva národní osvěty, jako v mnoha jiných obcích, zakázán. Uchována je jeho jednatelská a pokladní kniha.

Ve 30. letech 20. století se poměrně klidné období první republiky postupně měnilo vlivem zhoršující se mezinárodní situace. Pamětní kniha popisuje události roku 1938, kdy se po mobilizaci z 23. září ubytovala v Nítovicích eskadrona dragounů od Hradce Králové. Stodoly ve vsi byly plné vojska a koní. Vojáci měli po 2. říjnu 1938 zajistit ochranu hranic při obsazování Sudet Němci. Také v jiných okolních vsích při nově vzniklé hranici se ubytovali naši vojáci. Po několika týdnech byli ze zdejšího kraje odveleni.

Okupace okleštěné republiky přišla záhy, 15. března 1939, kdy jsme se stali Protektorátem Čechy a Morava a Slovensko utvořilo vlastní stát pod Hitlerovou ochranou. Začínala další velká válka, tentokrát téměř šestiletá.

Lyžaři v roce 1940: Vojt. Štícha, Al. Králík, Jar. Havel, bratři St. a K. Červenkoví

Někteří nítovičtí občané byli během války nasazeni na práci v říši a na kopání zákopů v Rakousku. Na konci války musela obec na čas ubytovat „národní hosty“, německé rodiny, které byly vystěhovány ze Slezska. Začátkem května 1945 se tu na ústupu krátce ubytoval německý Raffenstaffel, vojenští opraváři pneumatik. Když se blížila Rudá armáda, Němci ve zmatku utíkali a zanechávali v okolí obce auta, koně a různé své věci včetně zbraní. V mnoha místech se k nim dostaly i děti, pro které to znamenalo velké dobrodružství, jak vidíme z fotografie, pořízené v květnu 1945. Zvěčnění ostrostřelci na fotografii jsou nítovičtí kluci, Stanislav Červenka a Eduard Němec.

Zajaté německé vojáky drželi Rusové v provizorním táboře v nítovických lesích, než byli odtud přesunuti k Jindřichovu Hradci.

Po válce se běžný život pomalu navracel do normálních podmínek, ale na politické scéně se už od roku 1945 projevovaly tendence, které ovlivnily pozdější směřování státu. Významný vliv na budoucnost republiky měly volby v roce 1946, které pak umožnily změnu režimu v únoru 1948. Po převratu se jedním z cílů stala kolektivizace zemědělství. V Nítovicích se už v roce 1949 zakládá Jednotné zemědělské družstvo. Každý jeho

člen složil hotovost 200,- Kč a vložil do družstva své pozemky a „živý i mrtvý inventář“, jak zní dobová rétorika, vyjadřující takto i předání chovných zvířat. Narušení staletých tradic venkova nebylo přijímáno s nadšením a rozbouřené emoce kazily mezilidské vztahy. Novou výstavbou družstevních zařízení se měnila tvář obce, meze polí jednotlivých majitelů byly definitivně rozorány. Trvalo několik let, než se situace ustálila a družstvo se pomalu dostávalo z prvotních potíží. V roce 1961 se spojila JZD obcí Kardašova Řečice, Mnich a Nítovice do JZD Svornost.

Kamenný kříž v Nítovicích

K dalšímu slučování došlo v roce 1976, kdy se spojilo JZD Svornost s JZD v Pleších pod společným názvem JZD Rozhled se sídlem v Kardašově Řečici. Současně řečický Místní národní výbor převzal správu všech příslušných členských obcí, kterými byly: Mnich, Řehořinky, Nítovice, Pleše, Újezdec, Doňov, Záhoří, Višňová a Lhota.

Pozdější zápisy v kronice dávají značný prostor narozením, sňatkům a úmrtím zdejších občanů. Pamětní kniha Nítovic, kterou v posledních letech vedly Marie Salabová a její dcera Jana Dvořáková, končí rokem 1984.

Po listopadu 1989 se opět zásadně mění náš život, soukromé vlastnictví je obnoveno, ale zemědělství ve valné většině pokračuje dál ve velkovýrobě na scelených pozemcích, buď pronajatých nebo odkoupených od bývalých vlastníků. Ojedinele vznikají i menší rodinné farmy. Pomalu zapomínáme v naší krajině pole zlátnoucího obilí, protože dnes je v trendu pěstovat energetické rostliny, a tak bývá naše širé okolí celé žluté kvetoucí řepkou. Máme dnes svobodu smýšlení i rozhodování a musíme spoléhat především sami na sebe, chceme-li něčeho dosáhnout. A nutno říci, že 25 let snažení má přes všechny nedokonalosti své dobré výsledky. Rozhlédneme-li se po našich městech a obcích, nemůžeme zapřít jejich rozkvět a krásu. Kardašova Řečice se v roce 1993 znovu stala městem s městským úřadem v čele a obce Mnich a Nítovice se staly jejími městskými částmi. Zdá se, že to oběma obcím prospívá, a že svého rozhodnutí nelitují.

Co říci na závěr. Vzpomínání patří k životu, je to neodmyslitelná lidská vlastnost, která v nás udržuje pocit kontinuity a spojení s předchozími generacemi. Každý máme někde své kořeny a rodné místo, které si nosíme v srdci. I když nás životní okolnosti přivedou jinam, to spojení podvědomě stále existuje. A proto je příjemné se občas sejít a zavzpomínat společně. Setkání rodáků a přátel obce Nítovice v sobotu 30. srpna 2014 je jistě tou nejlepší příležitostí.

Zdena Maršíková

Za Frajmarkem ovísku na poli
dávno již tomu, co jsme tě sekali,
urostlý, vysoký, pěkný jsi byl,
však jsi si vyžádal též mnoho sil.

(Verše jsou rodinná památka St. Červenky)

Interiér kaple Panny Marie v Nítovecích

Rybník Džbán v lese u Nítovic

Brožurku Setkání rodáků a přátel obce Nítovice
připravila Zdena Maršíková
Fotografie Zdena a Václav Maršíkovi
a rodinný archiv Stanislava Červenky
08/2014
Tisk: DTP - Tiskárna Brouček